

μεγαλείον ἐν τῇ ταπεινότητι. Διατρέχοντες τὴν παγκόσμιον ἱστορίαν, εὐρίσκουμεν ὅτι ἐξ ὑπαλλήλου ἤρξατο τὸ στάδιον ὅ,τε μέγας ποιητής Οὐόρσουουρθ καὶ μυθιστοριογράφος Οὐάλτερ Σκώτ, καὶ ὁ νῦν διδάσκει ἐν Νέα Ὑόρκῃ τῆς Ἀμερικῆς ἱεροκῆρυξ Δόκτωρ Τάλματς, οὗτινος αἱ περιδρόμοι διδάχαι τηλεγραφούμεναι εἰς τὴν Ἑταιρίαν τῆς Ἀγίας Γραφῆς ἐκτυποῦνται εἰς ψυλλάδια, ἐκ τῆς πωλίδεως τῶν ὁποίων οὐ μόνον καλύπτονται αἱ τηλεγραφικαὶ δαπάναι, ἀλλὰ καὶ σπουδαῖον ἐναπολείπεται κέρδος εἰς τὴν ῥηθεῖσαν ἐταιρίαν, ἐκ μερίτου ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ τοῦ Λονδίνου ἤρξατο τὸ στάδιον ὁ ἄπλετον διὰ τῶν συγγραφῶν αὐτοῦ ἐπιχύσας ῥῶς ἐπὶ τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας Δαβὶδ Ριχάρδος, καὶ ὁ ἀστρονόμος Μπαίλν, ἐχρημάτισε μεταξουργὸς ὁ χημικὸς Ἀλλεν, τραπεζίτης ὁ ἱστοριογράφος Γκρότ, ὁ Θουκυδίδης τῆς Ἀγγλίας, καὶ ἀρχιλογιστὴς ὁ διδάσκεις πολιτειολόγος Ἰωάννης Στουάαρτ Μίλλ. Ὁ Σπινόζας ἐξηκολούθει τὰς φιλοσοφικὰς ἐρεῦνας στειλνῶν κάτωπρα καὶ ὁ ἔξοχος βοτανικὸς Λινναῖος κατεσκεύαζεν ὑποδήματα. Ὁ ποιητής Μίλτων δημοδιδάσκαλος ὢν ἐγραφε ποιήσεις, ὁ σὺρ Ἰσαὰκ Νεύτων ἐπιμελητής τοῦ νομισματοκοπείου κατεγίνετο εἰς τὴν σπουδὴν τῆς φύσεως, καὶ ὁ Σαίξπηρος θεατρῶνης ὢν συνέγραψε τὰ ἄριστα τῶν δραμάτων του, καὶ δὲν γνωρίζω ἐπάγγελμα, ὅπερ δὲν ἀνέδειξεν ἕνα ἢ πλείονας ἀνδρας. Πλὴν μὴ καὶ ἡ πάτριος ἡμῶν ἱστορία δὲν διδάσκει ὅτι ὁ θεὸς Πλάτων ἐξέτισε τὰς δαπάνας τῆς εἰς Αἴγυπτον ἀποδημίας πωλῶν ἐλαιον, ὅτι Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, ὁ πρῶτος τῶν ἐπὶ τὰ σοφῶν τῆς Ἑλλάδος, Σόλων ὁ δευτερός ἱδρυτής τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ὁ μαθηματικὸς Ὑπεράτης ἦσαν ἐμποροὶ; Πάντες οὗτοι ἀγογγύσως διήνυσαν τὸ στάδιον τῆς πενίας, ἥτις παρέσχεεν ἴσας ἢ καὶ μείζονας τοῦ πλοῦτος ἐκδουλεύσεις εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, οὐδὲ ἐδυσανασχέτον ὅτι πεπαιδευμένοι ὄντες πέννιες διετέλουν, ὥς ἢ παιδεῖα ἦν ἀντικείμενον ἐμπορίου. Ἀκούσατε πόσον διάφορος εἶχε περὶ τούτου γνώμην ὁ Γάλλος ἱστοριογράφος Αὐγουστίνος Θιερρό, οὗτινος ὁ βίος ὑπῆρξε παράδειγμα ἐπιμονῆς, δραστηριότητος καὶ αὐτοβελτιώσεως· τυφλός, ἀσθενής καὶ ἐτοιμοθάνατος ἀπεχαιρέτησε τὸ φιλολογικὸν στάδιον, ὑπὲρ οὗ ἐμύνησε καὶ κατεβλήθη διὰ τῶν ἐξῆς μεγαλοψύχων λέξεων: «Οἰαδὴποτε καὶ ἂν ἦ τῶν ἔργων μου ἡ τύχη, ἐλπίζω τὸ παράδειγμά μου νὰ φανῇ ὡφέλιμον καὶ χρησιμὸν ὡς ὅπλον κατὰ τῆς ἠθικῆς ἀσθενείας καὶ ἀδυναμίας τῆς παρούσης γενεᾶς. Διατὶ τινὲς διατείνονται τοσοῦτον κακοδοῦλως ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀλλοῦ ὅλους τοὺς πνεύμονας καὶ ἐργασίᾳ δι' ὅλα τὰ πνεύματα; Μὴ λείπῃ ἡ σοβαρὰ καὶ ἡσυχὸς μελέτη, τὸ καταφύγιον καὶ ἡ ἐλπίς παντός ταλαιπωρουμένου; Τυφλὸς καὶ ἀπελπίς, ἐν δύνامي ἐν εἰλικρινείᾳ νὰ βεβαιώσω, ὅτι ὑπάρχει τι ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ὑπέρτερον τοῦ πλοῦτος, τῶν ἡδονικῶν ἀπολαύσεων καὶ αὐτῆς ἔτι τῆς ὑγείας, καὶ ὅπερ εἶναι ἡ τῆς σοφίας ἀγάπη».

Ὁ Ἀρκάδιτ πρὸς τὸν ζητήσαντα συμβουλὴν νέον εἶπε: «Θάρρει καὶ αὐτοβουλτίου· ἰδοὺ αἱ δύο λέξεις αἱ ἀναπαριστῶσαι τὴν ὅλην τῶν προεκτεθέντων ἐννοίαν, ὢν πιστὸς ἀκόλουθος καὶ ὁπαδὸς ὁφείλει νὰ ἦ πᾶς τῆς προαγωγῆς αὐτοῦ κηδόμενος, φιλότιμος νέος.

Θ. Ε.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΕΚ ΤΟΥ Ζ. ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

(ΕΚΤΩΡ Σ ΚΑΙ ΑΝΔΡΟΜΑΧΗΣ ΟΜΙΛΙΑ)

ΣΤ. 369—502.

Καὶ ἐμακρύνθη ταῦτ' εἰπὼν ὁ Ἐκτώρ ὁ ἀνδρεῖος·
ἐλθὼν δ' εἰς τῶν μεγάρων του τοὺς εὐοικίτους δόμους
δὲν εὗρε τὴν λευκώλενον ἐκεῖσε Ἀνδρομάχην,
ἀλλ' αὐτὴ μετὰ τοῦ παιδὸς κ' εὐπέπλου θεραπείνης
θρηνοῦσα καὶ στενάζουσα ἀνέβη εἰς τὸν πύργον
καὶ τὴν καλὴν του σύζυγον μὴ συναντῶν ὁ Ἐκτώρ
ἐστάθη ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ καὶ πρὸς τὰς δούλας εἶπε·
«Ποῦ ἔβη, τὴν ἀλήθειαν εἰπέτε μοι, ὦ δούλαί,

ποῦ ἔβη ἡ λευκώλενος ἐντεῦθεν Ἀνδρομάχην;
μὴ πρὸς τὰς ἀνδραδέλφους τῆς, τὰς εὐσταλαῖς συννύμφους,
ἢ τὸν ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς, ἐκεῖ ὅπου καὶ ἄλλαι
πρὸς τὴν θεὰν προσεύχονται καλλίκομοι Τρωάδες;»
Καὶ εἶπε τότε πρὸς αὐτὸν ἡ ἐνεργὴς ταμία·
«Ἐκτώρ, ἂψ' οὐ μὲ προὔτρεψας ἀλήθειαν νὰ εἰπω,
οὔτ' εἰς τὰς ἀνδραδέλφους τῆς ἢ εὐσταλαῖς συννύμφους
ἢ τὸν ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς ἐκεῖ ὅπου καὶ ἄλλαι
πρὸς τὴν θεὰν προσεύχονται καλλίκομοι Τρωάδες.
ἀλλ' εἰς τὸν πύργον ἔδραμε τὸν ὑψηλόν, μαθοῦσα
οἱ Τρῶες ὅτ' ἠττήθησαν κ' οἱ Ἀχαιοὶ νικῶσι·
καὶ τοῦ Ἰλίου τρέχουσα τὸ τεῖχος ἦδη φθάνει
ὥσπερ παράφρων· φέροι δὲ τὸν παῖδα ἢ τιθῆναι.

Εἶπ' ἡ γυνὴ· ἐξῆλθε δὲ τοῦ δώματος ὁ Ἐκτώρ
καὶ ἔβη τὴν αὐτὴν ὁδὸν κατ' ἀγυίης εὐκτίστους,
τὰς Σκαίᾶς πύλας διαβάς ἐφθασεν εἰς τὸ ἄστυ,
διότ' ἐκεῖθεν ἔμελλε νὰ φθάσ' εἰς τὸ πεδίον
ὅπου καὶ ἡ πολύφερνος ἔδραμε σύζυγός του,
ἡ Ἀνδρομάχην, ἄνακτος μεγαλοψύχου κόρη,
τοῦ ζῶντος Ἡετίωνος εἰς τὴν δασώδη Πλάκον
εἰς Θήβην Ὑποπλάκιον ἀνάσσαν τῶν Κιλικῶν·
τὸν εὐσπλον ἢ κόρη του Ἐκτώρα συνεζεύχθη·
τοῦτον αὐτὴ συνήντησε, καὶ ἦλθεν ἡ τιθῆναι
τὸ νήπιον τὸ τρυφερὸν κρατούσα εἰς τοὺς κόλπους,
τὸν Ἐκτορίδην τὸν γλυκύν, ὅμοιον λαμπρῷ ἀστρῷ
ὃν ὁ πατὴρ Σκαμάδριον ὠνόμαζεν οἱ δ' ἄλλοι
ἐκάλουν Ἀστυάνακτα· διότι τὴν Τρωάδα
ἔσωζ' ὁ Ἐκτώρ ὃς ἰδὼν τὸν παῖδα ἐμειδία·
ἦξ' ὁ Ἀνδρομάχην ἴστατο δακρύουσα πλινθίον
τὴν χεῖρά του δὲ σφίγγασα τοιαῦτα τῷ προεἶπε.
«Θὰ σ' ἀπολέσ' ἡ τόλμη σου, φίλε· οὐδὲ λυπεῖσθαι
νήπιον τέκνον καὶ ἐμὲ τὴν μαύρην ἥτις χίρα
μέλλω νὰ μείνω· ἐπεὶ θὰ σὲ φονεύσουν ὅλοι
οἱ Ἀχαιοὶ ὀρμήσαντες· κάλλιον δ' ἐμοὶ εἶναι
ὅταν σὲ χάσω εἰς τὴν γῆν κ' ἐγὼ νὰ καταδύσω·
δὲν θὰ ὑπάρξῃ δι' ἐμὲ χαρὰ ἂν ἀποθάνῃς
πλὴν μόνον θλίψεις· ὀρφανὴ πατρός καὶ μητρός εἰμαι
διότι τὸν πατέρα μου ἐφόνευσ' ὁ Πηλεΐδης
τὴν πόλιν τὴν εὐοικητον πορθήσας τῶν Κιλικῶν
τὴν Θήβην τὴν ὑψηλὴν· αὐτὸν δ' ἐκεῖ φονεύσας
οὐδὲ τὸν ἐλαφύρωσε· διότι ἐσεδάσθη·
ἀλλ' εὐσεβῶς τὸν ἔκαυσε μὲ τὰ λαμπρά του ὅπλα
ἐπὶ τοῦ τάφου δι' ἔσπρισε· κ' ἐφύτευσαν πετελαῖς
πῆρις αἱ κόραι τοῦ Διὸς Ὀρεστιάδες νύμφαι·
καὶ οἱ ἐπὶ τὰ δὲ ἀδελφοὶ οὓς τότε εἶχον, ὅλοι
μίαν ἡμέραν θλιβεράν κατέβησαν εἰς Ἄδην·
πάντας αὐτοὺς ἐφόνευσεν ὁ Ἀχιλλεύς ὁ δῖος
μὲ τὰς εἰλιποδάς των βούς καὶ τὰς λευκὰς ἀμνάδας,
τὴν δὲ μητέρα, ἀνάσσαν τῆς Πλάκων τῆς εὐδένδρου,
ἂψ' οὐ αὐτὸς ἀπήγαγε μετὰ πολλῶν λαφύρων
καὶ πάλιν ἠλευθέρωσεν ἀπειρα λαβὼν δῶρα,
ἐτόξευσεν ἡ Ἀρτεμις ἐν τῷ πατρίῳ οἴκῳ·
Ἐκτώρ, σὺ εἶσαι νῦν πατὴρ καὶ σεβαστὴ μου μήτηρ,
σὺ μόνος εἶσαι ἀδελφός, σὺ φίλος σύζυγός μου·
ἦδη δ' ἐμὲ ἐλέησον καὶ μείνε εἰς τὸν πύργον
μὴ παῖδ' ἀφήσῃς ὀρφανὸν οὐδὲ γυναῖκα χίραν
καὶ παρὰ τὸν ἔρινεν τὸς ἀνδρας στήσον ὄθεν
ἡ πόλις εἶν' ἀναβατὴ κ' εὐάλωτον τὸ τεῖχος·
διότι τρεῖς οἱ ἄριστοι προσέβαλον ἐλθόντες
ὑπὸ τοὺς δύο Αἰαντας καὶ τὸν Ἰδομενέα
καὶ τὸν Τυδείδην τὸν θρασύν καὶ ὑπὸ τοὺς Ἀτρεΐδας·
τοῦτοξ' εἰ τις πρὸς αὐτοὺς ἐμπειρὸς εἶπε μάντις,
ἢ μόνῃ ἡ ἀνδρία των θρασύνει καὶ προτρέπει».

Κ' εἶπεν ὁ Ἐκτώρ πρὸς αὐτὴν ὁ μέγας καὶ ἀνδρεῖος
«ὦ γύναι, ταῦτα καὶ ἐγὼ σκέπτομαι· πλὴν μεγάλως
τοὺς Τρῶας καὶ τὰς λιγυρὰς αἰσχύνονται Τρωάδας
ἵνα δειλοῦ δίκην ἀνδρὸς μακρύνωμαι τῆς μάχης·
οὐδ' ἐπιτρέπει ἡ ψυχὴ· διότ' ἀνδρεῖος ἦμιν
καὶ ἐμαχόμεν πάντοτε μετὰ τῶν πρώτων Τρώων
ὑπερασπίζων τοῦ πατρὸς κ' ἐμοῦ τὸ μέγα κλέος

διότι σαφῶς ἔγνωκα κατὰ θυμὸν καὶ φρένα·
ἔστ' ἤμαρ ὅτ' ἡ Ἰλίου ἢ ἱερὰ θὰ πέσῃ
κ' ὁ Πριάμος καὶ ὁ λαὸς τοῦ ἥρωος Πριάμου·
πλὴν τόσον δὲν μὲ συγκινεῖ ἢ συμφορὰ τῶν Τρώων
οὐδὲ αὐτῆς μου τῆς μητρός καὶ οὔτε τοῦ πατρός μου,
οὐδὲ τῶν ἀδελφῶν μου, οἱ, καίτοι πολλοὶ κ' ἀνδρεῖοι,
ὑπὸ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐχθροὺς θὰ πέσωσ' εἰς τὸ χῶμα
ὅσον ἢ σὺ· ὅτε ποτὲ εἰς Ἑλλὰν χαλκοχίτων
θὰ σ' ἄγῃ δακρυόεσσαν στερῶν σ' ἐλευθερίας·
καὶ εἰς τὸ Ἄργος ἐγκλειστος ἴσως ἰστὸν θὰ πλέκῃς,
ἦδωρ δ' εἰς τὴν Ὑπέρειαν ἢ εἰς τὴν Μεσσηνίδα
θ' ἀντλήῃς στενάζουσα ἐν ᾧ θὰ σὲ μαστίζῃ ἢ βία
κ' ἴσως ἰδὼν σε τίς ποτε δακρύουσαν θὰ εἴπῃ·
«εἶν' ἢ τοῦ Ἑκτορος γυνή, τῶν μαχητῶν ἀρίστου
τῶν Τρώων εἰς τὸ Ἴλιον ὁπότε ἐπολέμουν.»
οὕτω θὰ εἴπῃ τίς ποτε κ' ἡ θλίψις σου θ' αὐξάνῃ
ἐστερνωμένη τοῦ ἀνδρός νὰ φέρῃς τὴν δουλείαν·
εἶθε θανόντα πλὴν κ' ἐμὲ τὸ χῶμα νὰ καλύψῃ
πρὶν ἢ ποτε τὸν γόνον σου καὶ τὴν δουλείαν μάθω».
Οὕτως εἰπὼν ὁ ἐνδοξος ὤρεξε πρὸς τὸν παῖδα·
αὐτὸς δ' εἰς τῆς εὐζώνου του τιθίνης τὰς ἀγκάλας
ἐκλινε κράζων φοβηθεὶς τὴν ὄψιν τοῦ πατρός του,
τὰ ὅπλα καὶ τὸν λόφον του τὸν ἐκ τριχῶν ἱππίων
βλέπων αὐτὸν κρεμᾶμενον τῆς περικεφαλαίας·
ἐγέλασ' ὁ γλυκὺς πατήρ κ' ἡ εὐγενὴς του μήτηρ·
καὶ ἐκβαλὼν τῆς κάρας τοῦ Ἑκτορὸς ὠραῖος
λάμπουσαν ἔθνεκ' ἐπὶ γῆς τὴν περικεφαλαίαν·
λαβὼν δ' εἰς χεῖρας κ' ἀσπασθεὶς τὸν προσφιλεῖν υἱὸν του
πρὸς τοὺς θεοὺς εὐχόμενος καὶ πρὸς τὸν Δία εἶπε·
«ὦ Ζεῦ καὶ σύμπαντες θεοί, ὁδὸς κ' αὐτὸς νὰ γείνῃ
καθὼς ἐγὼ περιφνημὸς ὁ παῖς μου εἰς τοὺς Τρώας,
οὕτως ἀνδρεῖος, κ' ἰσχυρὸς ν' ἀνάσῃ τοῦ Ἰλίου·
καὶ πολλῶν κρείττων τοῦ πατρός εἶναι» νὰ εἴπῃ πᾶς τις
ὅτ' ἐκ τῆς μάχης ἐρχεται μεθ' ἡμαγμένων σκύλαων
ἐξολοθρεύσας τὸν ἐχθρόν· καὶ νὰ χαρῇ ἢ μήτηρ».
Τὸν ἔθηκε δ' εἰς τῆς καλῆς συζύγου του τὰς χεῖρας
κ' ἐκείνη τὸν ἐδέξατο εἰς τὸν εὐώδη κόλπον
γελάσασα καὶ δακρύουσα· ἰδὼν δὲ τοῦτ' ὁ Ἑκτωρ
συνεκινήθη καὶ αὐτὴν θωπεύσας τῇ προσεῖπε·
«ὦ προσφιλέ μοι σύζυγε, μὴ θλίβεσθαι μεγάλως
ἢ Μοῖρα καὶ οὐδεὶς θνητὸς εἰς Ἄδην θὰ μὲ πέμψῃ
τὴν Μοῖραν δ' οὐδεὶς δύναται ποτὲ νὰ διαφύγῃ
εἴτε καλὸς εἴτε κακὸς ἂν πρότερον ὑπάρξῃ·
πλὴν πορευθεῖσα οἴκαδε περὶ τῶν ἔργων κήδου
τῆς ἡλακάτης, τοῦ ἰστοῦ καὶ πρότροπ' εἰς τὸ ἔργον
τὰς δούλας· ὁ δὲ πόλεμος ἀνδρῶν φροντίς ὑπάρχει
Τρωαδιδῶν· καὶ μάλιστα ἐμοῦ αὐτοῦ πρωτίστως.»
Οὕτως εἰπὼν τὴν κόρυθα ἰὸ μέγας ἔλαβ' Ἑκτωρ
τὴν ἱπποῦριν· κ' ἡ σύζυγος τὴν πρὸς τὸν οἶκον ἔβη
συχνὸς ὁπίσω στρέφουσα μετὰ θερμῶν δακρύων
καὶ εἰς τοὺς δόμους φθάσασα ταχύ τοὺς εὐοικίτους
τοῦ ἀνδροφόνου Ἑκτορος, πολλὰς δ' ἐκεῖ εὐροῦσα
θεραπευαίνοντας, κ' εἰς αὐτὰς ἐνέπνευσε τὸν θοῆνον.
Ζῶντα δὲ ἐν τῷ οἴκῳ του τὸν Ἑκτορα ἐθρῆνον
μηδέποτε ἐλπίζουσαι ὅτι ἐκ τοῦ πολέμου
θὰ ἐπανέλθῃ ἐκφυγῶν τῶν Ἀχαιῶν τὸ μένος.

Κ. Α. Η.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Ὁπόδον εὐρὺ εἶναι τὸ σύμπαν· — Ἰνα σχηματίσῃ τις ἰδέαν
περὶ τοῦ μεγέθους τῆς γῆς, ὀφείλει νὰ προσβλέψῃ ἐπὶ τοπίου ἀπὸ
τῆς κορυφῆς συνήθους κωδωνοστατίου καὶ τότε νὰ ἀναλογισθῇ ὅτι δέον
900,000 παραπλήσια τόπων νὰ παρατηρηθῶσιν ἵνα ἐπιτευχθῇ ἀκρι-
βὴς κατὰ προσέγγισιν ἰδέα περὶ τοῦ μεγέθους τῆς γῆς. Ἄν τεθῶσι καὶ
500 σφαῖραι, οἷα ἡ ἡμέτερα γῆ, παραπλέρωσι ἀλλήλων πάλιν ὁ ἐξώ-
τατος τοῦ Κρόνου δακτύλιος εὐχερῶς θὰ ἠδύνατο νὰ περικλείσῃ ἐν

ἐαυτῷ πάσας ταύτας. Τριακταῖα χιλιάδες γῆναι σφαῖραι ἠδύνατο νὰ
ἐναποτεθῶσιν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ ἡλίου, ἂν ἦτο κοίλος. Ἄν τὸ ἀν-
θρώπινον ὄμμα ἠδύνατο νὰ παρατηρῇ καθ' ἐκάστην ὥραν νέον τοῦ κόσμου
ὀλικόν, ἔχον ἐπιφάνειαν 14,000 τετραγωνικῶν χιλιομέτρων, τὸ
ὄμμα ἐκεῖνο θὰ ἀπῆτει 55,000 ἐτῶν πρὸς ἐπιθεώρησιν τῆς ἐπιφανείας
τοῦ ἡλίου. Ἰνα φθάσῃ τις εἰς τὸν ἐγγύτερον ἀπλανῆ ἀστὲρα ὀφείλει
νὰ διέλθῃ ἀπόστασιν 33 ἑκατομ. χιλιομέτρων ἂν δ' ἡ ταχύτης ἦτο
ἴση πρὸς τὴν ταχύτητα σφαίρας τηλεβόλου, θ' ἀπῆτει 5 ἑκατομ. ἐτῶν
ἵνα διατρέξῃ τὴν ἀπόστασιν ταύτην! Ἐν ἀνερέλῳ νυκτὶ συνήθης ὁ-
φθαλμὸς δύναται ν' ἀνακαλύψῃ 1000 ἀστέρων ἐν τῷ Β. ἡμισφαίρει· οἱ
πλεῖστοι τῶν ὁποίων ἐκπέμπουσι τῷ φῶς αὐτῶν ἐξ ἀποστάσεων, ἄσπερ
ἀδυνατοῦμεν νὰ καταμετρήσωμεν. Ὅποσον μεγάλαι πρέπει νὰ ἦναι οἱ
ἀστέρες οὗτοι! Πέριξ τῶν 1,000 τούτων ἀστέρων κυκλοφοροῦσι περὶ
τὰς 50,000 ἄλλων ἀστέρων διαφόρου μεγέθους. Ἐκτὸς μεμνημένων
ἀστέρων, ὑπάρχουσι καὶ συστήματα ἀστέρων, κινουμένων πέριξ ἀλλή-
λων. Ἀναμριβίλιος· ἔξω τῶν ὁρίων τῆς ἡμετέρας· δράσας καὶ φαντα-
σίας ὑπάρχουσιν εἰσέτι πολλῶν εὐρύτερα διαστήματα. Ὁ Γαλαξίας· πε-
ριλαμβάνει πιθανῶς τοῦλάχιστον 20,191,000 ἀστέρων καὶ ἐπειδὴ ἕκα-
στος τῶν ἀστέρων τούτων ἀποτελεῖ ἕνα ἡλίον, ὑποτίθεται ὅτι περι-
κυκλοῦται τοῦλάχιστον ὑπὸ πεντήκοντα πλανητῶν. Ἐκ τοῦ πολλα-
πλασιασμοῦ τῶν δύο τούτων ἀριθμῶν προκύπτει τὸ κολοσιαιὸν ποσὸν
1,000,955,000 ἀστέρων. Χίλια ἑκατομμύρια ἀστέρων! τίς δύναται
νὰ κατανοήτῃ τοῦτο; Καὶ ὅμως τοῦτο εἶναι τμήμα μόνον τοῦ σύμπαν-
τος. Τὰ νεώτερα τηλεσκοπία ἀνεκάλυψαν πλεονάς καὶ παραπλησίους
Γαλαξίας ἐν μακροτέρῃ ἀποστάσει. Γνωστὰ εἶναι σήμερον τρισχίλια
νεφελώδη ἀθροίσματα ἀστέρων (nebulae), περιστῶντα Γαλαξίας, ὡς
τὸν ἡμέτερον. Ἄν ἀριθμῶμεν 2000 ἐξ αὐτῶν ὡς ἴσων τῷ μέγεθος πρὸς
τὸν ἡμέτερον Γαλαξίαν τότε $2,000 \times 20,191,000 = 40,382,000,000$ ἡ-
λίων, ἦτοι 2,019,100,000,000 οὐρανίων σωμάτων. Ἄν υποθέσωμεν
τὰ σώματα παρελκόμενα πρὸς τὸν νεαροῦ ἡμῶν ὀρθοκλῆ, ἐν καθ' ἕ-
καστον λεπτόν, θ' ἀπῆτοῦντο 3,840,000 ἐτῶν πρὸς συντέλειαν τῆς
παρελάσεως, καθ' ὅλον δὲ τοῖτο τὸ διάστημα θὰ ὤφειλομεν ἀδιακόπως
νὰ προσβλέπωμεν ἐπ' αὐτῶν. Ἄν δ' υποθέσωμεν ὅτι ἀνθρωπὸς τις με-
τέβαιεν ἀπὸ σφαίρας εἰς σφαῖραν καὶ ἔμενεν ἐν ἑκάστη μίαν μόνον ὥραν
θὰ εἶχεν ἀνάγκη 230,400,000 ἐτῶν ἵνα διέλθῃ ὅλας ταύτας τὰς σφαῖ-
ρας. Καὶ ὅμως τὰ νεφελώδη ταῦτα ἀθροίσματα ἀστέρων ἀποτελοῦσι
μέρος μόνον τοῦ σύμπαντος. Ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῶν νεφελῶδων τούτων
ἀθροισμάτων ἀστέρων, γινώσκουμεν ἄλλα τοιαῦτα, μὴ δυνάμενα νὰ ἀνα-
λυθῶσιν εἰς ἀστέρας. Ταῦτα φαίνονται ἀποτελοῦντα πρωτογενῆ νεφε-
λώδη ἀθροίσματα, ἀγνὰ, μὴ χρησιμὰ ποιεῖν τὰ — ὕλην διὰ
νέα δημιουργήματα. Ἐνταῦθα αὐτῶν καταλαμβάνουσι χώρον, ὅσος ἡ τῆς
τροχιάς τοῦ Οὐρανοῦ. Ἐνταῦθα εἶναι εὐρύτερα. Τὸ ἐν τῷ Ὀρίονι
ἐν ὑπολογίζεται ὅτι εἶναι 2,200,000,000,000,000 φορὰς μεγαλεί-
τερα τοῦ ἡμετέρου ἡλίου. Ἄλλ' ἐφθάσαμεν ἄρ' γε εἰς τὰ ἀκρότατα
ὅρια; Τίς δύναται ν' ἀπαντήσῃ; μάλιστα;

Ὁ ὀλικὸς ἀριθμὸς τῶν Ἰουδαίων. — Ἡ Εὐρώπη ἀριθμεῖ 5,400,000 Ἰουδαίων, ὧν ἐν Γερμανίᾳ ὑπάρχουσι 562,000 (Ἀλσατία καὶ Λοθα-
ρηγγία 39,000) ἐν Αὐστρουγγαρίᾳ 1,664,000 (Γαλικίᾳ 688,000, Οὐγ-
γαρίᾳ 638,000) ἐν Γαλλίᾳ 130,000, ἐν Ἰταλίᾳ 40,000, ἐν Κάτω Χώ-
ραις 82,000 ἐν Ρουμανίᾳ 265,000, ἐν Ρωσίᾳ 2,552,000 (Ρωσικῇ Πολω-
νίᾳ 768,000) ἐν Τουρκίᾳ 104,000, ἐν Βελγικῇ 3,000, ἐν Ἑλβετίᾳ 7,000,
ἐν Βουλγαρίᾳ 10,000 ἐν Δανίᾳ 4,000, ἐν Ἰσπανίᾳ 1,900, ἐν Γίβραλ-
τάρῃ 1,500, ἐν Ἑλλάδι 3,000, ἐν Σερβίᾳ 3,500, ἐν Σουηδίᾳ 3,000.
Ἐν Ἀσίᾳ ὑπάρχουσι 300,000 Ἰουδαίων, ἐν Ἀφρικῇ 350,000
(Αἰγυπτὸς 8,000), ἐν Ἀμερικῇ 250,000 ἐν τέλει δὲ ἐν Ὀκεανίᾳ 12,000.
Ὁ ὀλικὸς ἀριθμὸς τῶν Ἰουδαίων ἀνέρχεται εἰς 6,300,000.

Βροχὴ ἀδάμαντων. — Ἐν τινι ἀερολίθῳ ἀνεκαλύφθησαν ἀδάμαν-
τες. Ἐντὸς τριῶν βολίδων αἰτίνες κατέπεσαν κατὰ τὸ 1886 ἐν Ρωσ-
σίᾳ εὐρέθη κόνις λάμπουσα, ἥτις ἦτο συντρίμματα ἀδάμαντων. Ὁλόκλη-
ροι ἀδάμαντες εὐρέθησαν ἐν τινι ἐτέρᾳ βολίδι, ἥτις κατέπεσεν ἐν Πάνζῃ
κατὰ τὸ 1888, ἐσχάτως δὲ ἐν τῇ γεωλογικῇ ἀμερικανικῇ εταιρίᾳ ὑπε-
βλήθη εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν μελῶν αὐτῆς τεμάχια σιδήρου, ἐν οἷς εὐρέ-
θησαν μέλανες ἀδάμαντες!